

BEZPIECZEŃSTWO W FERWORZE ŚWIĄTECZNYCH ZAKUPÓW

*„My kobiety wielkie damy delikatnie lecz z pozoru
jednogłośnie uważamy zakupy za nasz punkt honoru”.*

Rozpoczął się okres przedświątecznej gorączki zakupów w galeriach handlowych, sklepach i na targowiskach. Zaaferowani przygotowaniami do świąt często zapominamy o bezpieczeństwie.

Aby czas poszukiwania wymarzonych prezentów minął spokojnie i bezpiecznie warto skorzystać z kilku praktycznych porad.

Pamiętajmy - okres przedświąteczny, a i po także, jest doskonałą okazją dla domokrażców, kieszonkowców, oszustów i reklamowania zwykłej tandety po zawyżonej cenie, więc po prostu **NIE DAJMY SIĘ OKRASĆ!!!**

Uważajmy także na miejsca, w których należy zachować szczególną ostrożność, czyli takie, gdzie są duże skupiska ludzi - mimo pandemii i obostrzeń: centra handlowe, sklepy, targowiska, jarmarki, dworce, środki komunikacji publicznej. Tu zdarza się zwykle najczęściej kradzieże. Przestępcy to bardzo czujni psychologowie. Sprytnie wykorzystają tłok i nasze rozkojarzenie. **Oni nie mają świąt!**

Zatem wybierając się na zakupy:

- Jeśli mamy przy sobie większą kwotę pieniędzy, nie trzymajmy jej w jednym miejscu. Rozdzielając ją i umieszczając w różnych miejscach zmniejszymy ryzyko ewentualnej utraty całej posiadanej gotówki.
- Płacąc za zakupy nie pokazujemy całej zawartości portfela, najbezpieczniej mieć wcześniej odliczoną kwotę pieniędzy.
- Nie zapisujemy numeru PIN na karcie płatniczej, nie eksponujemy go również w widocznym miejscu.

- Robiąc zakupy pamiętajmy, aby nie przechowywać dokumentów, pieniędzy czy telefonów komórkowych w tylnych kieszeniach spodni, w zewnętrznych kieszeniach płaszcza, czy kurtki.
- Zwracajmy uwagę także na torebki, plecaki oraz podręczne torby z zakupami, nie pozostawiając ich bez opieki i nadzoru. Trzymajmy swoją torebkę lub plecak z przodu, zamknięciem do siebie. Panie powinny trzymać torebki pod pachą, co uniemożliwi ich wyrwanie lub odcięcie paska.
- Pamiętajmy także, aby nie przechowywać dokumentów, pieniędzy czy telefonów komórkowych w koszykach sklepowych.
- Klucze do mieszkania nośmy w innym miejscu niż dokumenty z adresem, ponieważ złodziej może okraść nasze mieszkanie.
- Zwracajmy uwagę na „sztuczny tłok” i zamieszanie - bądźmy czujni!

Okradziono nas? Przygotujmy się na czasochłonne wizyty w urzędach!

Jeśli stracimy dokumenty, kluczyki, karty kredytowe, to musimy działać szybko. Najpierw należy się upewnić, czy po prostu nie położyliśmy ich w innym miejscu niż zwykle.

Kiedy już uruchomimy procedurę zastrzegania dokumentów, to jej zatrzymanie nie będzie możliwe. Po ich odnalezieniu trzeba je oddać stosownym instytucjom, ponieważ posługiwanie się nimi może się skończyć nawet zatrzymaniem pod zarzutem podszywania się pod inną osobę!

Skradzione dowody osobiste i prawa jazdy są wykorzystywane np. do wyłudzenia kredytów.

Utratę dokumentów należy jak najszybciej zgłosić policji (w przypadku kradzieży) oraz w urządzie, który je wystawił (urząd miasta lub gminy).

Warto też pamiętać o poinformowaniu o tym fakcie banku, w którym mamy konto - dowód osobisty pozwala splądrować konto jego właściciela. Wiele banków należy do **Systemu Dokumenty Zastrzeżone (www.dokumentyzastrzezone.pl)**. System działa sprawniej od policyjnych rejestrów!

Utratę dokumentów auta zgłaszamy policji (w przypadku kradzieży) lub, jeśli po prostu zaginęły, w wydziale komunikacji, w którym zarejestrowano samochód. **System Dokumenty Zastrzeżone** przyjmuje również zgłoszenia o utraconych dokumentach pojazdów.

A teraz o bezpieczeństwie zakupów w sieci.

*„Nie lękamy się bagażu on jest grzechu warty
wszystko chcemy mieć od razu i to nie są żarty”.*

Zakupy online cieszą się coraz większą popularnością. To wygodne rozwiązanie, oszczędza sporo czasu i pozwala ominąć kolejki. Niestety, tak jak i w realnym świecie, podczas zakupów wirtualnych możemy paść ofiarą przestępców. Wraz z rozwojem tego sektora usług wzrasta zagrożenie związane z oszustwami, które polega na przejęciu danych oraz kradzież pieniędzy z kont.

Najczęstsze przestępstwa to:

- Pozyskiwanie danych osobowych użytkowników za pomocą ciasteczek (cookies) i programów spyware, które śledzą najważniejsze ruchy użytkownika.
- Wysyłanie spamu w wiadomościach mailowych, np. z banków, z załączonym wirusem, który po uruchomieniu umożliwi dostęp do komputera osobom niepowołanym, tzw. phishing.
- Zastosowanie dialerów internetowych - programów, które przekierowują połączenia telefoniczne na taryfę specjalną, zwiększając w ten sposób wysokość rachunków telefonicznych.

Co zrobić, aby zakupy w sieci były jak najbardziej bezpieczne?

1. Zadbaj o swój komputer lub telefon.

Dobry program antywirusowy, który w pakiecie będzie miał tzw. zaporę sieciową, to podstawa. Upewnij się także, że na bieżąco aktualizujesz swoje oprogramowanie antywirusowe, system operacyjny i przeglądarki internetowe.

2. Sprawdź opinię o sprzedawcy.

Najlepiej dokonywać zakupów za pomocą znanych i sprawdzonych sklepów internetowych. Jeśli jednak korzystasz z mniejszych serwisów, sprawdź ich wiarygodność i opinie również na innych stronach internetowych niż witryna sprzedawcy. Brak pozytywnych opinii o sprzedawcy lub ich niewielka liczba powinny wzbudzić Twoją czujność. Zwracaj także uwagę, czy sprzedawca podaje swój adres i numer telefonu.

3. Sprawdź, czy połączenie ze sprzedawcą jest bezpieczne.

Sprawdź, czy w przeglądarce na początku adresu witryny widnieje "https" zamiast "http".

Szukaj symbolu kłódki, oznaczającej bezpieczne połączenie, aby Twoje dane nie zostały wykorzystane przez osoby nieuprawnione. Kliknij na ikonę kłódki, aby sprawdzić czy dana strona posiada certyfikat bezpieczeństwa. Nowoczesne przeglądarki internetowe sygnalizują bezpieczne certyfikaty (certyfikat SSL rozszerzonej walidacji) zmianą koloru paska adresu na zielony.

4. Zachowaj ostrożność klikając w linki - odnośniki umieszczone w mailach od sprzedawcy.

Zwracaj uwagę na literówki w adresie URL, zamienioną kolejność liter lub kombinację liter wyglądającą jak inna litera np "r" + "n" wyświetlone obok siebie wyglądają jak "m". Nie klikaj na załącznik lub link umieszczony w e-mailu jeśli nie jesteś pewien, czy wiadomość pochodzi z wiarygodnego źródła lub od wiarygodnego nadawcy. W razie jakichkolwiek wątpliwości, potwierdź wiarygodność wiadomości ze sprzedawcą zanim otworzysz załącznik lub klikniesz na link.

5. Sprawdź oferowane metody płatności.

Jeśli sprzedawca oferuje tylko jedną metodę płatności, powinno to wzbudzić Twoją czujność. Zaufane sklepy internetowe oferują klientom przynajmniej kilka opcji zapłaty za zakupy w sieci. Po dokonaniu zakupu, klient proszony jest o wybór metody płatności. W przypadku wyboru płatności za pośrednictwem serwisu transakcyjnego swojego banku, klient zostaje przekierowany na stronę banku, gdzie po zalogowaniu się i dokonaniu autoryzacji płaci za wybrany towar. Upewnij się, że zostałeś przekierowany na stronę banku.

6. Nietypowe opcje dostawy.

Jeśli sprzedawca proponuje opłacenie kuriera przez zamawiającego, powinno to wzbudzić Twoją czujność. Zaufane sklepy internetowe organizują wysyłkę samodzielnie uwzględniając koszty wysyłki w rozliczeniu z klientem.

7. Zachowaj korespondencję ze sprzedawcą.

Zawsze zachowuj potwierdzenie złożenia zamówienia oraz dokonania płatności za zakup na potrzeby ewentualnej reklamacji.

8. Po zakończeniu transakcji, wyloguj się.

W momencie kiedy zakończyłeś zakupy w danym sklepie, koniecznie się wyloguj, aby osoby niepowołane nie uzyskały dostępu do Twojego konta czy danych.

*„Kuszą sklepy z galanterią i złote pierścionki
sknerą jest okropną szelmą ten kto na to skąpi”.*

Jeśli padłeś ofiarą oszustwa:

1. Złóż zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa organom ścigania (Policji lub Prokuraturze)

Udaj się do najbliższej Twojemu miejscu zamieszkania jednostki Policji lub Prokuratury. Zgłaszając sprawę organom ścigania, szczegółowo opisz i udokumentuj całą sytuację. Przekaż komplet posiadanych informacji i dokumentów: adres witryny, na której dokonałeś zakupu, dane sprzedającego (również teled adresowe), numer rachunku bankowego, na który została dokonana wpłata i dokument potwierdzający dokonanie zapłaty za towar. Możesz dołączyć również wydruki treści korespondencji prowadzonej ze sprzedającym oraz wydruk strony przedmiotu czy otrzymanego od nas e-maila potwierdzającego zawarcie transakcji, gdzie widoczne będą dane sprzedającego.

2. Zawiadom swój bank i poinformuj go o złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa

Jeśli płatność została dokonana przy użyciu kart płatniczych klienci mogą złożyć reklamacje i w ramach charge back odzyskać pieniądze. Poinformuj bank o złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa do organów ścigania i przekaz wszystkie niezbędne informacje.

3. Ostrzeż innych potencjalnych nabywców o przestępczym charakterze działalności prowadzonej przez danego sprzedawcę internetowego.

Ostrożnie formułuj opinie i komentarze nt. danego sprzedawcy internetowego. Pamiętaj, że wszelkie nieprawdziwe i szkalujące sprzedawcę opinie i komentarze mogą być powodem wytoczenia powództwa cywilnego z tytułu zniesławienia. Dlatego skup się na faktach związanych z zakupem, w wyniku którego poniosłeś straty finansowe.

*„Co sklep to fajniejsze rzeczy żal do domu wracać
żadna z nas tu nie zaprzeczy że to fajna praca”.*

Najważniejsza zasada, aby nie stać się ofiarą przestępstwa nie tylko podczas zakupów, to unikanie sytuacji niebezpiecznych!!!

Udanych zakupów!!!

Przedświąteczne pozdrowienia.

Iwona Kozłowska

(w tekście wykorzystałam wiersz Lucyny Cieślik „Babskie zakupy”)